

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 29 november 2012

MEDITATIE

De Ster uit Jakob

We beluisteren hier een adventsprofetie uit de mond van de goddeloze Bileam. Gelokt door het hem toegezegde goud van Balak, de koning van Moab, is hij gekomen om het volk Israël te vloeken.

Israël, gelegerd in de vlakke velden van Moab, is dan bijna aan het eind van de woestijnreis en zal aanstonds het land Kanaän gaan beërven. Bevreesd voor de macht van dat volk meent de afgodendienaar Balak dat, volk van haar kracht te kunnen beroven door het te laten vervloeken.

Tot driemaal toe probeert Bileam dit volk te vloeken. Maar, we kennen de geschiedenis, de Heere, de Almachtige, legt Bileam zegeningen in de mond. Balak ontsteekt in toorn en stuurt Bileam grimmig weg zonder beloning.

...Er zal een Ster voortgaan uit Jakob

Numeri 24:17 m

Eer Bileam heengaat spreekt hij nog eenmaal en geeft dan zo'n wonder-schoon getuigenis van Vorst Messias.

Maar Bileam, uiterlijk zo verlicht, lees maar vers 16, die de woorden Gods sprak, die de wetenschap des Allerhoogste kende, heeft nooit in waarheid voor de Heere gebogen. Hij is nooit zondaar voor God geworden met al zijn schone woorden en is als een vijand door de Heere voor eeuwig verloren gegaan. Deze Bileam is voor ons tot waarschuwing. Het gaat ten diepste niet om onze woorden, maar om de zaken in het hart. Opdat we onszelf zeer nauw zouden onderzoeken. In Bileam zien we hoe ver het kan gaan.

Bileam spreekt van de Ster uit Jakob. Hij ziet hoe eenmaal uit dit volk een Koning zal voortkomen, Wiens heerlijkheid hier getekend wordt als een glanzende, onaantastbare, flonkerende ster in een donkere nacht.

Deze Ster zal zijn tot verlichting in een donkere nacht. Maar ook, dat klinkt ook door in deze profetie, dat Hem gegeven is alle macht in de hemel en op aarde.

Ik zal Hem zien, maar nu niet; ik zal Hem aanschouwen, maar niet nabij. Bileam ziet een Persoon, Die er al wel is en toch nog moet komen. Op wie ziet dit toch anders dan op Christus, de eeuwige Zone Gods, van eeuwigheid tot eeuwigheid God. En: nog moet komen. Dan namelijk, wanneer Hij in de volheid des tijds door de Heilige Geest uit de maagd Maria de ware

menselijke natuur aanneemt.

Zo zal Hij de Middelaar Gods en der mensen in Zijn Borgtocht volbrengen, wat Hij van eeuwigheid op Zich genomen had. Hij is met Zijn hart Borg geworden om tot God te genaken. Zo heeft Hij in Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid een gerechtigheid aangebracht opdat in de toepassing daarvan een wederhorig kruust altijd bij God zou wonen.

In Christus, de Zon der gerechtigheid, in Wie al de zaligheid is.

In Hem wordt de profetie van Jesaja vervuld: 'Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen'.

Hij is de Ster uit Jakob! Er is een volk op aarde wier hart uitgaat tot Hem. Om de Koning in Zijn schoonheid te mogen zien.

Wanneer krijgt nu in het natuurlijk leven een ster waarde en schoonheid? Toch juist in een donkere nacht? Zo ook ten aanzien van de Ster uit Jakob!! En nu verkeren wij allen van nature in de duisternis in onze diepe val in Adam. Wij zijn verduisterd in het verstand. Wij leven van nature dodelijk gerust voort, een eeuwige nacht tegemoet. Zo is het uitleven van onze doodsstaat. We horen van het licht, maar zien niet, ja willen niet zien.

En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos.

Smeekt toch of de Heere door de wederbarende werking van de Heilige Geest dat licht van Zijn genade in uw hart ontsteekt.

Dan zien we de duisternis van ons bestaan. Hoe de zonde scheiding maakt tussen de Heere en ons. Wanneer de Heere een mens meer en meer inleidt in de donkere diepten van ons bestaan in Adam en de onmogelijkheid om de kloof te helen van onze zijde dan wordt het nacht, de nacht van onmogelijkheid.

Er is een volk, dat niet kan ontkennen wat de Heere aan hun ziel gedaan heeft. Waar de Heere de adventsver-

Inhoud

- 1 De Ster uit Jakob
- 2 Uit de school: Gevaarlijk gezagsondermijnend groepsgedrag
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 139 (47)
- 4 Comrie onder vuur (2)
- 5 Even maar...
- 6 Nodig te weten!
- 7 Gedichten van 'meester Droogers'
- 8 Van overzee: Amerikaanse dankdag
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

wachting in hun ziel ontstak, toen Hij hen - vastgelopen in al hun werken - openbaarde de zaligheid in een Ander. En die met al hun hoop weer in het donker terecht zijn gekomen.

Hoe was het in Israël in de dagen dat de Heere Jezus geboren zou worden?

Donker, van het huis van David was vrijwel niets over, de profetie zweeg, de scepter begon van Juda te wijken. Zouden Gods beloften nog ooit vervuld worden?

Welnu dat volk, Jozef en Maria, de herders, Simeon en Anna, zij mochten niet op hun tijd, maar op Gods tijd de Ster uit Jakob aanschouwen.

Toen zij dat Kindeke gezien hebben door het geloof, ja omhelsd, toen werd het voor hen waar: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid', Wat heeft die Ster een waarde gekregen in de donkere nacht van hun leven vanwege de zonde! In het zien op Hem was dat in zichzelf zo arme volk zalig van het zien.

Het was niet om hunnentwil, maar alleen om Zijns Naams wil.

Daarom, dat volk dat zwart is door dienstbaarheid, maar wier ziel hon-

gert en dorst naar Hem, in alle strijd: houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven, uw heilzon is aan het dagen.

Volk, welk een nachten van verlaten van de Heere, van afzwerfen, van schuld, van strijd, van ongelooft, van gemis. Dit wordt steeds dieper verstaan. De kroon moet eraf, opdat Die Ster meer en meer waarde zal krijgen. Zijn schoonheid en glans te rijker en dieper zal worden verstaan. Dat wonder: 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven.' Hij moet wassen en ik minder worden, Zijn Naam ter eer.

Lezers, de Heere geve ons zó die Ster uit Jakob hier door genade te leren kennen, eer Hij zal komen op de wolken als de Rechter en alle knie en alle tong, ook van alle vijanden, Hem dan moeten erkennen. Om dan met Bileam, zo dichtbij het Woord geweest, voor eeuwig weggeworpen te worden in de buitenste duisternis. Daarom: 'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij (op) den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen'.

Meliskerke

ds. G.J.N. Moens

Vorige eeuw

We nemen een kijkje in het Roemenië van de jaren tachtig van de vorige eeuw. Onder hun 'leider' Ceausescu. Even los van dictatuur en machtsmisbruik.

Het gaat me in onderstaand gedeelte weer om de kracht en de macht van de groep. Niet te stuiten. Onafwendbaar! Keert alle gezagsverhoudingen om. Een stukje geschiedenis:

'Ceausescu zelf komt op 19 december 1989, na bezoek aan Iran, terug naar zijn land om op 20 december het volk toe te spreken via de televisie. In zijn toespraak gaf hij enkel de Westerse 'imperialisten' de schuld voor de wantoestanden in zijn land. Ondertussen bleven de opstandelingen aan macht winnen.

Je proeft de grimmige sfeer. Groepsdruk wordt massadwang.

Daar was aanvankelijk een dag later, op 21 december 1989 niets van te merken toen Ceausescu vanaf het balkon van het gebouw van het Centraal Comité in Boekarest het volk toesprak. De toespraak die hij hield was een routinetoespraak die de persoonsverheerlijking van Ceausescu hoog moest houden.

Duizenden Roemenen kwamen zoals altijd braafjes naar het plein voor het paleis om daar naar hun leider te luisteren. De stemming sloeg echter totaal om toen de toehoorders plotseling begonnen te roepen en te joelen. Ceausescu zelf wist niet wat er gebeurde. Hij stond verbijsterd op het balkon, terwijl zijn veiligheidsmensen hem maanden om naar binnen te gaan. De verbijstering op zijn gezicht was tekenend. Vol ongelooft stond hij op het balkon te kijken naar de woest menigte. Heel Roemenië had zich tegen de dictatuur gekeerd'.

Deze eeuw

We komen wat dichterbij huis. En betreden de school. Ik denk aan het 'vieren' van de laatste schooldag door de leerlingen uit de examenklas. Gelukkig gaat dit de laatste jaren beter dan het geweest is. Maar woelige jaren liggen, wat dit betreft, achter ons. Dan duid ik op een joelende schare, die op het binnenplein massaal vuurwerk aansteekt in de wetenschap dat de directie er toch niets aan kan doen. We staan inderdaad machteloos. Op zo'n dag probeer je uit te zoeken wie

UIT DE SCHOOL

Gevaarlijk gezagsondermijnd groepsgedrag

'In Haren is het Facebookfeestje volledig uit de hand gelopen. Een deel van de duizenden mensen die er op afwaren gekomen, gooit met flessen, vuurwerk en fietsen naar de ME. De ME heeft charges uitgevoerd. Zeker tien mensen zijn gewond geraakt, onder wie een agent. Twee zwaargewonden zijn naar het ziekenhuis gebracht'.

Heel Nederland weet wat er op 21 september is gebeurd. En dat iedereen heeft gedacht: 'Hoe is dit mogelijk? Waar zijn mensen in groepsverband toch toe in staat?' Wangedrag! Wat een muitende meute zoal teweegbrengt.

Eeuwen geleden

In de Bijbel lezen we ook over 'het volk dat zich verzamelde' (Ex. 32:1).

Ze komen massaal tot Aäron, omdat ze niet weten wat er met Mozes is gebeurd. Ze vrezen dat hij nooit meer van de berg af zal komen. Als ze Aäron aanspreken is het geen vragen, maar bevelen: 'Sta op, maak ons goden die voor ons aangezicht gaan'. Je proeft de grimmige sfeer. Groepsdruk wordt massadwang.

Aäron denkt dat het volk zijn gouden sieraden liever heeft dan het te vormen kalf. Maar hij heeft mis gerekend. Het volk zet door. En zelfs deze godvrezende leider houdt geen stand, maar zwicht. Hij, die niet vreesde voor de wrede farao, toen hij tot hem sprak dat het volk moest vertrekken, vreest hier voor de menigte die hem belaagt. Waar een verzameld volk toe in staat is!

de toiletten heeft beklad en wie vernieling in het fietsenhok heeft aangericht. Maar helaas is het een zoeken naar een speld in een hooiberg. Vergelijkbaar is het gedrag als het gaat om het dragen van een legging door meisjes. De niet zichtbaar gedragen legging komt eerst een enkele centimeter boven de schoen uit. Wat zal de schoolleiding doen? Wat zal die docent zeggen? Het werkt echter zo aanstekelijk dat binnen de kortste keren 'de helft van de meisjes' het uitprobeert. Natuurlijk moet dan ook duidelijker zijn dat je een legging aan hebt. Het gaat sluipend, maar is haast niet te stuiten. Ook al gaat het in tegen de schoolregel en botst het met gezag, de massa bepaalt. Dan begint men niets.

Het kost weinig moeite om nog een schoolvoorbeeld van de invloed van groepsgedrag te noemen. Het gebruik van mobieltjes in het schoolgebouw. Wat kost het de leiding en docenten een moeite om deze regel te handhaven. Een voortdurende strijd. Wat staat hen te doen? Regel opheffen, versoepelen, aanpassen of blijven hanteren? Ik denk dat onze jongeren het heel moeilijk hebben binnen de groep. Als je niet meedoet, val je erbuiten. Ik denk dat ouders, opvoeders en docenten het heel moeilijk hebben om grip te houden op groepsgedrag. Voor jong en oud(er) geldt: 'En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere...' (Jac. 1:5a)

Mineur?

Dit stuk eindigt in mineur. Toch? Er is zorg. Veel zorg als het gaat om groepsgedrag bij jongeren. Ik wil echter met de andere kant besluiten. Want die is er ook. Tijdens mijn afscheid van school zitten ongeveer 150 jongeren in de aula. Ze spreken toe, zingen en musiceren. Eén jongen krijgt in die grote groep het woord en vertelt dat ze samen, met orgel en viool, een stuk zullen spelen. De melodie van de Avondzang: 'O Vader, dat Uw liefd' ons blijkt'. Want, zo vertelt hij, dat waren de laatste woorden die mijn opa op z'n sterfbed sprak. Hij vervolgt: 'Zullen we dat vers ook nog zingen, als ik het na het orgelvoorspel inzet?'

Wat mooi! Zomaar, in de groep, spontaan, wel wat verlegen...

EEN PSALM, EEN LIED

47

Psalm 139

'Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten; hoe machtig veel zijn haar sommen!'

Psalm 139:17

God is niet te begrijpen. Zijn gedachten zijn niet te bevatten. Dit heeft twee oorzaken: de grootheid van God en de nietigheid van de mens. Als David zijn gedachten laat gaan over de grootheid van God, begint hij die overdenking bij zichzelf. 'Gij doorgrondt en kent mij' (vers 1). Het is hem tot troost dat de Heere alles weet en ziet. Als hij zit, slaapt of waar hij dan ook mee bezig is, de Heere weet het alles. Daarover verwondert hij zich.

Je proeft in de eerste woorden van deze Psalm blijdschap over de alwetendheid van God. Is dit bij ons ook zo? Van nature is het ons tot schrik dat de Heere alles weet en ziet. Maar een arm volk in zichzelf is blij dat de Heere alle overleggingen van het hart kent. De raadsels en vragen kunnen vele zijn. Maar wat is het bij tijden een troost dat de Heere alles weet. De dichter roept het uit: 'De kennis is mij te wonderbaar; zij is hoog, ik kan er niet bij' (vers 6). Waar hij ook heen zou gaan, overal is de Heere.

Hij gebruikt het beeld van de vleugelen des dageraads. Het zijn de zonnestralen in de morgen. Zij schijnen alle kanten op. Zoals het licht van de morgen overal komt en niet is tegen te houden, zijn de gedachten van God. Al zou een mens gaan 'naar het uiterste der zee', 'Ook dáár zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden' (vers 10). Het denken aan God, onder de leiding van de Heilige Geest, brengt terug bij het begin van het persoonlijke bestaan. De Heere heeft op een wonderbaarlijke manier het begin en de groei gegeven in de baarmoeder. Daarin was ook Gods leiding en zorg. Hij werkte van het allereerste begin. Wie daaraan denkt, mag over tijdelijke zorgen en moeiten heen zien. Bij alle bestrijdingen en vijanden mag David aan de kant des Heeren gaan staan (vers 19-22).

In de overdenking van de voorzienigheid van God eindigt hij met een gebed: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij...'. Mag u ook op deze wijze Gods voorzienigheid in uw persoonlijk leven overdenken? Er kunnen veel 'waaroms' zijn, maar wie terugleidende gedachten mag krijgen zal rust vinden in de weg van God.

Poortugaal, ds. C. Neele

Comrie onder vuur

Goede bedoeling van ds. Kort krijgt ongelukkige uitwerking

Veel goeds kan hij niet meer doen, de achttiende-eeuwse predikant Alexander Comrie. Althans, in de ogen van sommigen. De wijze waarop hij over het geloof sprak, schijnt bijzonder gevaarlijk te zijn. Daarom vinden sommigen een waarschuwing nodig. Dit gebeurt in onze tijd door de oud-gereformeerde predikant ds. A. Kort. Met grote scherpte neemt hij Comrie onder vuur en allen die zich op hem beroepen. De wijze waarop dit gebeurt, zorgt voor vragen en verwarring.

Laten we voorop stellen dat het ons niet te doen is om de persoon van ds. Kort aan te vallen. Ook is het ons niet om te doen om ons te bemoeien met interne zaken binnen het kerkverband van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Het is het kerkverband waarmee onze gemeenten een correspondentieband zijn aangegaan. Elkaars attestaties worden aanvaard. Daarmee is uitgesproken dat we ons aan elkaar verwant weten.

Met achting wordt ook in onze gemeenten gesproken over de prediking van oud-gereformeerde predikanten als ds. L. Gebraad, ds. Joh. van der Poel, ds. M.A. Mieras en ds. C. Smits, om slechts enkele namen te noemen. Zij brachten, elk met hun eigen inslag, een prediking waarin God op het hoogst wordt verheerlijkt, de zondaar op het diepste vernederd en Christus in al Zijn schatten wordt verkondigd. Echter, ds. Kort schrijft niet alleen over het eigen kerkverband. De pijlen richting de Gereformeerde Gemeenten zijn minstens net zo scherp. Ds. G.H. Kersten moet het vaak ontgelden, ds. L. Rijksen krijgt ervan langs en ook ds. A. Moerkerken wordt in een hoek gezet. En dat op onjuiste gronden en, helaas, ook op een onheuse wijze. Dat schept een verplichting om een reactie te geven.

Bedoeling

Wat is de diepste bedoeling van ds. Kort? Om die bedoeling goed te verstaan, hebben we contact met ds.

Kort gezocht en enkele punten met hem besproken. Dat wilden we bewust doen, juist omdat we bij ds. Kort een bewogenheid omtrent zielen opmerken. Al slaat het boek op een aantal punten de plank flink mis, zo we nog zullen zien, toch willen we op een integere wijze nagaan wat ds. Kort voor ogen heeft. Het kan niet de bedoeling zijn dat predikanten die een schriftuurlijk-bevindelijke waarheid voorstaan elkaar openlijk bestrijden en afvallen.

Uit het gesprek met onze medebroeder in de bediening is gebleken dat hij zijn boek als een hartenkreet ziet. Ook in het oud-gereformeerde kerkblad horen we deze hartenkreet in een serie artikelen van zijn hand over

De Bijbel leert met overtuiging de noodzakelijkheid van Christus. Wie zou dit ooit durven ontkennen?

de wedergeboorte. In een recent verschenen interviewbundel van Adriaan van Belzen ("Bevindingen; Gesprekken over de orde van het heil") slaat ds. Kort op hetzelfde aambeeld. De zaak zit hem blijkbaar hoog.

Drie zaken

Drie zaken springen eruit als we op ons in laten werken wat ds. Kort schrijft en zegt. Deze zaken hangen overigens nauw met elkaar samen.

De eerste is dat de predikant heel bang is voor het spreken over geestelijk leven buiten Christus om. Bevreesd is hij dat mensen met allerlei ervaringen menen bekeerd te zijn. Het bedroeft hem zeer als er gesproken wordt over de wedergeboorte, terwijl er niets te horen is over de noodzakelijkheid van een Borg. Hiermee hangt het tweede punt samen. Ds. Kort vindt dat de gave van het geloof en de werkzaamheden van het geloof niet van elkaar gescheiden mogen worden. Daarom is hij onge-

lukkig met de onderscheiding tussen de hebbelijkheid (habitus) en de dadelijkheid (actus) van het geloof. Wie deze twee van elkaar scheidt, komt naar zijn overtuiging uit bij een onbewuste wedergeboorte. Dan wordt een zondaar wel Christus ingelijfd, maar is er geen geestelijke werkzaamheid om Christus te gewinnen.

Het derde punt is hier ook mee verbonden, namelijk dat ds. Kort vindt dat de zondagen 7 en 23 uit de Heidelbergse Catechismus in later tijd teveel uit elkaar getrokken worden. Of, anders gezegd, dat geloof en rechtvaardigmaking los van elkaar komen te staan.

Zielen winnen

Mogelijk denkt een lezer: Dit zijn toch belangrijke punten? Daar stemmen we van harte mee in. Ds. Kort benoemt zaken die van wezenlijk belang zijn, hij waarschuwt tegen gevaren die inderdaad het eeuwig zielenheil van mensen betreffen.

Alleen, de wijze waarop hij hierover schrijft, is ongelukkig en zorgt meer voor verwarring dan voor helderheid. In de artikelenserie in het oud-gereformeerde kerkblad schrijft ds. Kort dat hij bewust geen namen noemt, omdat hij niet polariserend wil schrijven. Hij vervolgt: 'Dit heb ik ook niet in mijn boek over de wedergeboorte willen doen. Mijn enige bedoeling is om de Kerk van God te dienen en zielen te winnen voor mijn Koning, Wiens dienstknecht ik ben. Zijn eer en Zijn leer is mijn lof. De leer der waarheid is niet voor onderlinge discussie bestemd'.

Zo is het. Dit is ook in de lijn van het oud-gereformeerde kerkblad. In het eerste nummer schreef de toenmalige redactie dat het blad zich 'verre dient te houden van alle twistgeschrijf'. Maar, helaas is ds. Kort in zijn boek tegen zijn eigen bedoeling ingegaan, zodat het boek wél polariserend is.

Geestelijk leven

Bovendien, achter de pastorale bewogenheid, treffen we ook een opvatting aan waar we het niet mee eens kunnen zijn. Het gaat dan over de vraag: Waar begint het geestelijke leven? Begint dat bij de bewuste geloofsvereniging met Christus? Ja, schrijft ds. Kort. Is er dus pas sprake van geestelijk leven bij de weldaad van de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God? Ja, zo is de overtuiging van ds. Kort. Op dit punt gaan de wegen uiteen. Zeker, de Bijbel - en op grond daarvan de belijdenisgeschriften en onze

oudvaders - leren met overtuiging de noodzakelijkheid van Christus. Wie zou dit ooit durven ontkennen? De heilige ernst waarmee Paulus spreekt, zij ons genoeg: 'Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha' (1 Kor. 16:22).

Met alle kracht zullen Gods knechten - gezanten van Christus' wege - de noodzakelijkheid van Christus prediken. Als het recht ligt in hun ziel zullen ze met liefde en aandrang de algenoegzaamheid van Christus prediken, Zijn dierbaarheid en gewilligheid

om verlorenen zalig te maken. Maar, is de *eerste* daad van het zaligmakende geloof de *bewuste* geloofsvereniging met Christus? Betekent dit dat de droefheid naar God, het wenen over de zonde en het hongeren naar verlossing, geen geestelijk leven is? Is dit slechts het algemene werk van de Heilige Geest? Nee, want 'hongeren en dorsten naar de verlossing uit de ellende, en naar het leven, en Gode een offerande van een gebroken geest offeren, geldt eigenlijk van de wedergeborenen, en van degenen die zalig genoemd worden' (Ps. 51:19 en Matth.

5:6). (Dordtse Leerregels, hoofdstuk III/IV, verwerping der dwalingen, art. 4).

N.a.v. Ds. A. Kort, "Wedergeboorte of schijngeboorte. De bijbelse bloedtheologie vergeleken met de filosofische embryotheologie"; uitg. Tekstservice Vermeulen, Meteren, 2012; 206 blz.; ISBN 978 90 78164 10 4; € 19,50.

(wordt vervolgd)

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

Even maar...

Heilig brood?

Het is tijdens de avondmaalsdienst. Nadat het formuliergebed is uitgesproken vóór de bediening van het Heilig Avondmaal, gaat de predikant de kansel af. Terwijl de gemeente een psalmvers zingt, bidt hij bij de tafel een stil gebed. Wat een teer moment! Vervolgens wordt het gedeelte uit het formulier gelezen waarin wordt opgeroepen om onze harten opwaarts in de hemel te verheffen. Zoals de dichter van Psalm 25 zegt:

*D' ogen houdt mijn stil gemoed,
opwaarts om op God te letten.
Hij Die trouw is, zal mijn voet
voeren uit der bozen netten.*

En zo is het! Het 'opwaarts heffen' houdt aan het einde van een week van voorbereiding in dat we aan een einde gekomen zijn met alles van onszelf. We moeten leren afzien van onszelf, van de omstandigheden, zowel vanbinnen als vanbuiten. Waarom moeten we opwaarts zien? Onze vaders verwoorden het zo: 'Waar Jezus Christus is, onze Voorspraak, ter rechterhand Zijns hemelsen Vaders, waarheen ons ook de artikelen van ons christelijk geloof wijzen.'

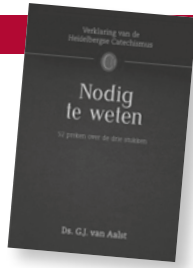
Daarbij wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen het uiterlijk brood en de uiterlijke wijn enerzijds en anderzijds het hemelse

Brood, dat is de Middelaar, en Zijn bloed, waarmee we gespijzigd en gelaafd worden. Nee, het is bij het Heilig Avondmaal niet een kwestie van: 'Als ik maar aan het avondmaal zit en een stukje brood krijg, dan is het wel goed. Dan heb ik daarmee getoond dat ik er ook bij hoor.' Het gaat in de eerste plaats om de dadelijke bediening uit de Geest van Immanuël. Het gaat om Christus, Die heeft gezegd: 'Doe dat tot *Mijn* gedachtenis.' Onze vaders zeggen zo kernachtig in het formulier: 'Ten andere, laat ons nu ook overdenken, waartoe ons de Heere Zijn Avondmaal heeft ingezet: namelijk, dat wij zulks doen zouden tot *Zijn* gedachtenis. Maar aldus zullen wij *Zijner* daarbij gedenken.' Het gaat om de waarachtige gemeenschap met *Hem*. Zo wordt herderlijk en geestelijk leiding gegeven aan de armen en verslagenen van hart. Wie worden er dus rond de verbondsdis verzameld? Dat zijn mensen wier ogen gericht moeten worden naar Boven. Naar Christus. In Hem alleen ligt hun Heil. Alleen Hij is hun Hoop en hun Hulp. Dat is niet vanzelfsprekend. 'Wij bidden U, dat Gij... door Uw Heilige Geest in onze harten wilt bewerken...', zo wordt daarom straks gebeden. Hij leidt alleen van het uiterlijke brood óp naar Boven. Hij opent de ogen en richt ze op het Brood des levens, op Christus,

op de verheerlijkte Immanuël, in Gods genadetroom. Is het u wel eens opgevallen dat onze vaders toch met zoveel respect spreken over 'het heilige brood en de heilige drank, die tot Zijn gedachtenis ontvangen wordt'? Daarin komt het tere tot uitdrukking van het moment dat er gemeenschap mag zijn met het Hoofd van de Kerk. Of... is het geen teer moment als de Borg aan Zijn tafel gemeenschap wil hebben met de Zijnen? Ja toch? Daar wordt *eenheid* ervaren in Hem Die hen heeft liefgehad. Die eenheid komt ook openbaar in respect voor elkaar. Dat is ook merkbaar en zichtbaar in de wijze waarop we naderen en tot Zijn gedachtenis aanzitten. Dan willen we de ander op geen enkele manier pijn doen. Dat zou de geestelijke eenheid immers kunnen schaden of verstoren. Aan de dis is er sprake van 'gemeenschap der heiligen'. Dat verdraagt zich niet met eigenzinnige praktijken van welke soort dan ook. Er is zo weinig voor nodig om de gemeenschap rond de heilige dis te 'ontstichten'. Als we dat doen, is er geen plaats voor innerlijke zegen. Dan wijkt de Geest merkbaar. Het heilige brood vraagt om heilige teerheid, tot in schijnbaar de kleinste dingen. Laten we toch teer zijn op de eer van... Jezus!

v. A

Nodig te weten!

Het zal niemand zijn ontgaan dat er een catechismusverklaring is verschenen van ds. G.J. van Aalst. Twee en vijftig preken onder de veelzeggende titel: Nodig te weten. Deze woorden komen uit de tweede vraag: 'Hoeveel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zaliglijk leven en sterven moogt?'

Veel zaken in onze dagen vinden wij nodig om te weten. De informatie-stroom, die met één muisklik binnen handbereik is, is zeer overvloedig. Maar: echt nodig om te weten, met hoofd en hart, is één ding! Absoluut nodig is om te mogen delen in de enige troost in leven en in sterven.

In zijn voorwoord bij de preken merkt de hoofdredacteur van ons kerkelijk blad op: 'In de bijna 450 jaar na de verschijning van de Heidelbergse Catechismus in 1563 zijn er al heel wat verklaringen van dit leerboek verschenen. Onder Gods zegen is deze "onderwijzing in de christelijke leer" nuttig en zegenrijk gebleken. In dit Troostboek klopt immers het hart van de levende Kerk. Hier wordt de gemeenschap der heiligen over de eeuwen heen doorleefd. Naar de oorspronkelijke ondertitel van de Heidelbergse Catechismus moet deze troostleer 'getrieben' worden. Dat wil zeggen met ijver, in helderheid en bij herhaling aan het hart gelegd'. Dit kan en mag worden gezegd van het boek dat voor mij ligt.

Het is de hartelijke wens van de auteur, die als docent symboliek en homiletiek op de Theologische School nauw is betrokken bij de opleiding van onze studenten, dat de catechismusprediking onder ons haar beproefde plaats mag houden, ja zelfs versterkt zou mogen worden.

Het is niet zijn intentie om iets nieuws te brengen met deze uitgave, maar juist om 'het oude' uit te leggen en daaraan te mogen binden. Om terug te gaan naar de bronnen: Schrift en belijdenis. Vanuit de hartelijke liefde tot de belijdenisgeschriften en de jeugd van de gemeenten. Dit blijkt ook bijzonder uit de vragen voor kinderen en jongeren die aan elke preek zijn toegevoegd. Een unieke moge-

lijkheid (bij mijn weten niet eerder gebeurd), een goed hulpmiddel om de 'preekbespreking' in het gezin op gang te brengen. Een zeer nodige en nuttige taak van de godsdienstige opvoeding van onze jeugd. Juist in een tijd, waarin het kennen van de geloofsleer niet bovenaan staat op de verlanglijst bij jong en oud. Dus: na de preek volgen de vragen. Volgens mij zijn deze vragen niet alleen goed voor kinderen en jongeren. Ouders, doe er uw winst mee! Op deze wijze wil de schrijver met deze uitgave een dienst bewijzen aan de vacante gemeenten en de gezinnen. Maak er op zondagmiddag eens een begin mee en maak er een blijvende gewoonte van om alvast een catechismuspreek door te lezen ter voorbereiding op de kerkdienst.

Het is niet zijn intentie om iets nieuws te brengen met deze uitgave, maar juist om 'het oude' uit te leggen en daaraan te mogen binden.

Bij de uitleg van de zondagsafdelingen wil onze geliefde broeder vooral ook recht doen aan de interne structuur van het Troostboek. De doorgaande lijn van de Catechismus moet voor de gemeente helder worden. De prediker moet zich bij de behandeling voortdurend afvragen: Wat is de bedoeling van de opstellers geweest? Om zo dicht mogelijk hierbij te blijven. Zeker in onze tijd.

Het is al circa dertig jaar geleden dat ik vanuit mijn woonplaats Zoetermeer, via de koster van de gemeente van Benthuizen, in het bezit kwam van de cassettebandjes van de (eerste serie) catechismuspreken van broeder Van Aalst. De kenmerkende zaken, die mij zijn bijgebleven, zijn nu (gerijpt) weer terug te vinden in dit boek. Een boek is eigenlijk wel zo gemakkelijk!

Samenvattend wil ik deze uitgave van harte bij u en jullie aanbevelen (naast de vele andere beproefde verklaringen), vanwege:

- het telkens verwijzen naar de Bijbelteksten, waarop de antwoorden

zijn gegrond. ('Valt het u niet op, hoeveel verwijsteksten onder dit antwoord staan? blz. 105).

- het helder en eerbiedig taalgebruik. ('O, kon ik u jaloers maken op het geluk van die zwarte bruidskerk. Want zij mag delen in de rijkdom van de Bruidegom. Zij mag bij Hem horen. Zij hoort bij Zijn lichaam, bij Zijn bloed, bij Zijn lijden'. blz. 414).
 - het in de duidelijke uitleg dichtbij de door Ursinus en Olevianus gebruikte woorden blijven. ('Laten we die lange zin eens wat nader bekijken. Hier is iemand aan het woord die mag geloven 'dat de Zone Gods vergadert, beschermt en onderhoudt. Alle drie de werkwoorden staan in de tegenwoordige tijd'. blz. 293).
 - de samenhang en de verbindingslijnen naar de andere belijdenisgeschriften, maar ook actuele punten worden uitgelegd. ('Wat is er hierover veel verwarring in onze dagen. Daarom ga ik u twee vragen stellen. De eerste vraag is: Kan een mens wedergeboren zijn zonder Christus, zonder de Middelaar te kennen? We zeggen van harte JA op deze vraag. Want[...]. Maar nu komt daar onlosmakelijk een vraag bij: Kan een mens wéten wedergeboren te zijn zonder Christus te kennen? Die vraag moeten we van harte met NEE beantwoorden. Zo iemand mist de troost. Hij mist de zalige wetenschap'. blz. 184).
 - aansprekende stijl, ook voor jongeren. ('Daarom fluistert satan: Toe maar, joh, één keertje maar. Ze doen het allemaal en je moet toch niet achterlopen. En je leeft maar één keer.' Zo is het toch? Weet dat de satan je geweten en je ziel wil verwoesten. En wat doet de Heere? Keer op keer roept Hij je toe: Jongen, meisje, keer toch weder tot je Maker; Die alle recht op je heeft. blz. 190).
 - de toegevoegde vragen. ('Welke twee geestelijke weldaden worden er in de doop beloofd?' blz. 373).
 - vooral ook omdat erin doorklinken de gangen van Gods Kerk zoals die onder ons al meer dan een eeuw verklaard, gepredikt en bevindelijk doorleefd worden. ('We hopen van harte dat u zondag aan zondag bij de behandeling zult mogen voelen: Hier spreekt de Schrift. Weet u waarom er ook in onze dagen zoveel onkunde is? Omdat er naast het weinig onderzoek van Gods Woord, zo weinig levende voorbeelden zijn van geofende Sionskinderen'. blz. 94).
- Wij wensen deze verklaring van harte

een goede ingang toe in onze gemeenten en daar buiten. Vooral ook onze jongeren moet u dit boek in handen geven. Een mooi geschenk bij openbare belijdenis of bij een huwelijk! Ik onderstreep van harte de slotwoorden van onze broeder. De hoop

is daartoe alleen op Immanuël. 'Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in de geslachten. Zij zullen aankomen en Zijn gerechtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt; omdat Hij het gedaan heeft'.

N.a.v. "Nodig te weten"
(52 preken over de drie stukken),
ds. G.J. van Aalst; uitg. De Banier,
2012. ISBN 9789033608162,
739 blz.; € 52,50.

Werkendam,

ds. M. Karens

Gedichten van 'meester Droogers'

O, alle gij dorstigen Jesaja 55

*Dorstigen, o, komt toch tot het water.
't Kost geen geld! Komt, koopt en eet,
wijn en melk. Koopt nú toch en niet later;
zonder geld, géén prijs, o weet!
O, wordt toch door geen schijn bedrogen.
Waarom nu uw geld zo uitgewogen
voor hetgeen toch is geen brood?
En 't voorziet niet in uw nood.*

*Wil aandachtig nu naar Mij toch horen:
'k Schenk het goede, neemt en eet.
Komt, nadert toch tot Mij, neig uw oren.
Verlustig u, opdat ge weet,
wat vettig is en u moet smaken.
't Kan uw ziel alleen maar levend maken.
Neigt uw oor en komt tot Mij;
hoor 't verbond, dat maakt u vrij!*

*'t Verbond is eeuwig, 'k zal daaruit geven
weldaan, die Ik David gaf.
Gewis, hoe kreeg hij daarmee 't eeuwig leven!
Méér dan David beeldt hij af:
Hem, Die volken vorst'lijk zal gebieden
en Getuige zijn; zó zal 't geschieden.
Gij roept 't volk, dat U niet kent,
maar dat zich aan U gewent.*

*En dat volk, ja, 't zal ook tot U komen,
daar de HEERE het zo wil.
Isrels God heeft 't eeuwig voorgenomen;
't Is alleen Zijn heil'ge wil.
Zo zal Hij geheel verheerlijkt wezen
in degenen, die Hem leren vrezen.
Daarom nodigt Hij hier weer,
om te komen. keer op keer.*

*Zoekt de HEERE, nóg is Hij te vinden!
Roept Hem aan, Hij is nabij!
Goddelozen gaat, en laat u binden.
Ongerechten, denkt aan Mij!
En bekeert u nu toch tot de HEERE,
vol ontferming wil Hij dan u leren.
Menigvuldig vergeeft Hij;
zulk een God maakt u dan vrij.*

*Mijn gedachten zijn niet uw gedachten,
en uw wegen evenmin.
Want de heem'len zijn toch hoger t' achten
dan de aard' in haar begin.
Evenzo, hoog, hoger is 't gelegen
met Mijn godd'lijk heil'ge wegen.
Zo toch spreekt de HEERE God.
Zo bestuurt Hij ieders lot.*

*Van de hemel daalt ook steeds de regen
en keert nimmer daarheen weer,
maakt de aarde vochtig tot een zegen,
en de sneeuw valt ook zo neer.
Door dat nat spruit zaad dan uit de aarde.
't Brengt voort vruchten van zo grote waarde:
Voor de zaaierweer nieuw zaad,
brood voor hem, die eten gaat.*

*Gaat 't niet also met Mijn heil'ge woorden,
die Ik uit Mijn mond doe gaan?
't Raakt met kracht het hart van die Mij hoorden.
Ledig zal 't niet weder gaan.
't Woord zal steeds doen al Mijn welbehagen
en alom gewenste vruchten dragen.
't Is voorspoedig waar Ik 't zend;
dan word Ik in 't hart gekend.*

*Want in blijdschap zult gij verder trekken
en in vrede voortgeleid.
Vrede zal de bergen, heuv'len dekken.
't Schalt en klinkt dan, wijd en zijd.
Voor uw aangezicht klinkt 't vrolijk zingen
en nog zoveel and're wond're dingen:
Handgeklap hoort g' in het veld;
bomen, ook tot lof gesteld.*

*Doornen worden dan tot dennenbomen.
Geest'lijk moeten wij 't verstaan.
Wat zal uit een distel voort gaan komen?
Ja, een mirt zal daar opgaan.
't Zal de HEERE tot een teken wezen:
Zondaars zullen zo Hem eeuwig vrezen.
Uitgerooid wordt 't nimmermeer;
Eeuwig is 't tot Godes eer!*

Geldermalsen, W. Droogers

(vers-indeling als bij: Halleluja, eeuwig dank en ere)

Amerikaanse dankdag

Vorige week donderdag mochten we weer de Amerikaanse dankdag houden. Die wordt altijd eind november gehouden, nu in de derde week van de maand. Voor velen is het niet meer dan een familiedag, met een soms overdadige maaltijd, waar vaak kalkoen wordt gegeten, maar voor ons gelukkig toch nog altijd een dag waarop we 's morgens en 's avonds naar Gods huis mogen gaan.

Mocht het zijn 'om daar met lof Zijn grote Naam te danken'. De Heere is het immers wel waard Hem te erkennen voor het vele dat Hij ons nog gegeven heeft.

Aan een ware dankdag zal dan wel een bede- en boetedag voorafgegaan zijn. Hij handelde nooit met ons naar onze zonden, hoe zwaar en hoe lang wij ook Zijn wetten hebben geschonden. Ook niet naar de zonden van land en volk. Wat zou het groot zijn als we met de nationale, kerkelijke en persoonlijke schuld eens op de rechte plaats mochten komen voor Gods aangezicht.

De storm van secularisatie is opgestoken. Wat zal er blijven staan van

Voordat de storm Sandy losbrak, hebben velen een goed heenkomen en een schuilplaats moeten zoeken.

de reformatorische bolwerken? Ook in Amerika gaat het niet goed. Het is nominaal in grote meerderheid nog wel een christelijk land, de kerkgang is nog veel hoger dan in West-Europa, maar verschuivingen in dezelfde richting die West-Europa is ingegaan, zijn hier ook waar te nemen. Analyses van de laatste verkiezinguitslagen geven dat duidelijk aan. De jongere kiezers en de stadsbewoners kiezen toch in meerderheid voor een meer liberale koers. En dat belooft weinig goeds voor de toekomst. De grote afval, die de Heere voorzegt heeft, is over een groot deel van de wereld gekomen. En de kerk is van de plaats.

Op de knieën

Het oordeel is begonnen van het huis Gods. Niet alleen de dwaze maagden in de gelijkenis, maar ook de wijze waren niet waakzaam, toen de roep gehoord werd: 'Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!' Wat zou de toestand van land en volk ons op de knieën moeten brengen, zodat degenen die bidden geleerd hebben, de Heere heilig lastig zouden vallen, pleitend op Zijn Woord. Dat Woord zegt het, dat, al gaat alles door, ook het verval en de afval, God ook doorgaat met het bouwen van Zijn Kerk en met het vervullen van Zijn beloften. Hij houdt getrouw Zijn Woord, zoals in Psalm 22:31, "Het zaad zal Hem dienen". Ook in het late nageslacht. Daar wil Hij echter wel om gevraagd zijn. Daarom: naar de binnenkamer, ook vanwege de storm van secularisatie die opgestoken is. Met belijdenis van schuld en pleitend op het Woord waarop Hij verwachting heeft gegeven. In afhankelijkheid van de bediening van de Heilige Geest, worstelend aan de troon van Gods genade. Wat zou het groot zijn als de Heere ons daar, in de nood van deze tijd, zou willen brengen.

Tijdens bezoeken aan ouderen van de kleine gemeente die we in Grand Rapids mogen dienen, horen we nog weleens van treffende bemoeienissen van God uit vroeger jaren. En al gaat

het dan over lang geleden, jeugd, zeg nu niet te gauw: Wat moet ik daar nu vandaag mee?

God is toch Dezelfde, Hij bekeert zondaren nog net eender als toen, en Hij was, maar is ook, de Getrouwe, Die gedenkt aan Zijn verbond.

Zo hoorde ik ook iets uit het leven van ds. H.A. Minderman, die Grand Rapids van 1911 tot 1922 mocht dienen. De Heere had hem, vertelde de oude weduwnaar die ik bezocht, beloofd dat zijn werk in het grote Amerika niet zonder vrucht zou zijn. En als de Heere iets belooft, doet Hij het ook, al wordt dat wel vaak beproefd. Ieder jaar zou er wel iets openbaar komen van zegen op zijn werk en zouden er mensen tot God worden bekeerd. Totdat er weer een jaar bijna voorbij was, maar nu schijnbaar zonder vrucht. Wat zal het Gods knecht op de knieën gebracht hebben. En de binnenpratens zullen ook wel niet stil gebleven zijn. Waar moet je dan anders heengaan dan naar Hem, Die je op Zijn belofte verwachting heeft gegeven?

Zo brak de laatste zondag van het jaar aan. Het jaar waarin geen vrucht op de bediening gebleken was. Terwijl de Heere het toch beloofd had.

Toch vrucht

Het was de laatste zondagavond-dienst. De gemeente was trouw opgekomen. Zelfs sommigen die het afgelopen jaar heel vaak, soms maandenlang, verstek hadden laten gaan, zoals de man die de schoonvader zou worden van de oude vriend in mijn gemeente. Deze vertelde mij wat er tijdens die dienst gebeurde. Daar geschiedde eeuwigheidswerk, het wonder van Gods vrijmachtig ingrijpen in het leven van een verstokte, harde zondaar. Wat een wonder is dat. Niet naar God gevraagd, niet naar Hem gezocht. Een wonder van opzoekende liefde, van Hem, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. De pijl ging naar binnen en een opstandeling, een vijand, werd neergeveld op het slagveld van vrije genade. De Koning reed op het paard van Zijn overwinning. Een zondaar werd zijn schuldbrief thuisgebracht.

De indruk daarvan in zijn hart was overweldigend. Hij stond op, zomaar tijdens de dienst en riep: 'Verloren, verloren!' En dat was werkelijkheid. Hij werd voor God die hij was, op die laatste zondag van het jaar. Zo was er toch vrucht. De Heere houdt getrouw Zijn Woord.

Nu betekent dit voorval natuurlijk niet dat dit bij ieder er precies zo aan toe zal gaan, met zo'n overweldigende emotie, en dat zomaar tijdens de kerkdienst. Maar een verloren zondaar voor God moeten we ook vandaag nog steeds worden.

Wat voor waarde zou Hij, Die gekomen is om het verlorene te zoeken, anders voor ons hebben? Het is het werk van de Heilige Geest, Christus te verheerlijken, naar het eigen woord van de Zaligmaker. Maar hoe zou Hij heerlijk voor ons kunnen zijn, als Hij niet eerst noodzakelijk voor ons geworden is?

Voor verlorenen die het nooit meer goed kunnen maken, die gedurig alles weer bederven, wordt Hij zo uitnemend gepast en dierbaar, als Hij aan hen geopenbaard wordt. Want al zijn het de Schriften die van Hem getuigen, Hij is zo verborgen voor een verslagen zondaar die de dood verdiend heeft. Wat een eeuwig wonder wordt het, als Hij Zich bekendmaakt als een gewillige en zo gepaste Zaligmaker.

Een veilige Schuilplaats

Voordat de storm Sandy losbrak, hier in het Oosten, hebben velen een goed heenkomen en een schuilplaats moe-

ten zoeken.

Voor de storm van Gods rechtvaardige toorn is er maar één veilige Schuilplaats, die van Jesaja 32:2: 'En die Man zal zijn als een verberging tegen de wind en een schuilplaats tegen de vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land'.

Of, zoals in de spelonk van Adullam: 'En tot hem vergaderde alle man die benauwd was, en alle man die een schuldeiser had, en alle man wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot overste over hen'.

Daar is nog plaats, ook voor jonge mensen. Plaats voor vrijwilligers voor wie Hij, Die meer is dan David, de Overste wordt. De Held bij Wie voor Israël hulp besteld is. Die, arm en ellendig, verloren en schuldig tot Hem vlucht, zal Hij geenszins uitwerpen. Maar er is haast bij. Gelukkig zij die onder het vaandel van deze dierbare Koning mogen dienen. Zijn dienst is een liefdedienst. Hij is het waard gediend te worden, ook door onze jeugd. Hij stelt niet teleur, maar geeft wat Hij beloofd heeft.

Grand Rapids,

ds. C. Vogelaar

Onbekende Psalmen

We vervolgen de serie "Onbekende Psalmen". Tot deze categorie behoort ook de 28^e. Ook deze inhoudrijke psalm mag toch niet langer onbekend blijven? Met enige oefening moet het mogelijk zijn zich de melodie van deze psalm eigen te maken.

Mogen we David met ons hart nazingen: "Hoor naar mijn stem en kermend smeken, Als ik mijn handen op zal steken. Naar d' aanspraakplaats, Uw heil'ge woning" (Ps. 28:2).

Wij raden u aan ook kennis te nemen van hetgeen het RD van gisteren over deze psalm vermeldt (op pag. 2).

v. A.

NARCISTISCHE PERSOONLIJKHEIDS STOORNIS

In De Saambinder van 11 oktober 2012 verscheen een artikel met als titel "Narcistische Persoonlijkheids Stoornis" (NPS). De indruk is wellicht gewekt dat ditzelfde onderwerp nog een vervolg zou krijgen. Het is echter de bedoeling om in een volgend artikel een ander probleem of ziektebeeld te behandelen. Dit ter toelichting.

Tevens dank voor de reacties die we mochten ontvangen. Het onderstreept dat deze problematiek niet slechts theorie is. De nood is groot, onvoorstelbaar groot. Allen die hiermee te maken hebben, van harte kracht en sterkte van God de Heere toegewenst.

Ooltgensplaat, K. J. Nipius

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Hilversum:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Lisse:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;

Te Oudemirdum:

ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;

Te Rock Valley (USA):

ds. A. Schot te Nunspeet;

Te Tholen:

ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Canada).

BEDANKT

Voor Leiderdorp:

ds. G. Clements te Gouda;

Voor Randburg (Zuid-Afrika):

ds. G. Pater te Oud-Beijerland.

BEVESTIGING/INTREDE DS. G.M. DE LEEUW TE OPHEUSDEN

Met blijdschap en verwondering delen wij u mee dat op **woensdag 5 december** ds. G.M. de Leeuw als herder en leeraar aan onze gemeente verbonden zal worden.

De bevestigingsdienst begint om 14.30 uur en zal worden geleid door de consulent, ds. M. Mondria. De intrededienst begint om 19.00 uur.

Beide diensten worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente in Nederland aan de Burgemeester Lodderstraat 43. Het parkeerterrein bij dit kerkgebouw is bedoeld voor genodigden, hulpverleners en mindervaliden.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Opheusden

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS KAMPEN 4 OKTOBER 2012 TE KAMPEN

Ds. J. van Belzen, predikant van de roepende kerk van Urk, opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 119 vers 25. Hierna leest hij Hoséa 11 en noemt vervolgens de te memoreren zaken.

* **Lelystad:** Ds. R. Kattenberg mocht op 7 september herdenken 35 jaar geleden in Lelystad voor het eerst bevestigd te zijn door ds. A. Vergunst in het ambt van predikant.

* **Marknesse:** Ouderling H. Sleurink mocht de gemeente van Marknesse 35 jaar als zodanig dienen.

Na het gebed mediteert ds. Van Belzen over het voorgelezen Schriftgedeelte, Hoséa 11 vers 10 het eerste gedeelte. 'Zij zullen de HEERE achterna wandelen'

Moderamen

Preses: ds. A. Schot

Assessoren: ds. J. van Belzen en ds. C. Hogchem

Scribae: ouderlingen J. Bonhof en F.J. Verweij

Quaestor: ouderling J. van Buuren

Ingekomen stukken

Het rapport van de classisdiaken wordt besproken.

De commissie deelt mee dat het Deputaatschap voor de Evangelisatie G. Fahner (Kampen) benoemd heeft als coördinator op de evangelisatiepost. De bedoeling hiervan is de evangelist te ontlasten van een aantal organisatorische werkzaamheden, waardoor hij meer tijd kan besteden aan zijn eigenlijke taak als evangelist.

Ouderling M. Vos uit Nunspeet wordt in de plaats van ouderling C.W. van Haften benoemd als lid van de Classicale Evangelisatiecommissie.

Punten van behandeling

Een tweetal kerkenraden heeft een punt ingebracht over de status van de werkgroep "Ouders en mensen met een andere geaardheid". Uit de bespreking komt naar voren dat deze werkgroep een privé-initiatief betreft en niet onder een deputaatschap ressorteert. Het betreft in feite een zogenaamd lotgenotencontact. De vrees bestaat dat deze werkgroep, ondanks dat zij dit zelf beslist niet zo zien, door niet-ingewijden gezien wordt als de spreekbuis van het geheel van de Geref. Gemeenten ten aanzien van deze problematiek. Omdat het een heel gevoelige materie in pers en samenleving betreft, wordt besloten de redactie van De Saambinder te verzoeken om hierover duidelijkheid te verschaffen.

Een kerkenraad stelt voor het besluit te nemen om voortaan de kerkelijke vergaderstukken ter kennisgeving te doen komen aan alle kerkenraadsleden van de classisgemeenten zoals dat ook gebeurt met het rapportenboek van de GS. Dit om de betrokkenheid van alle kerkenraadsleden met de meerdere vergaderingen te bevorderen. Omdat hier nogal wat aspecten van logistieke aard en van vertrouwelijkheid aan verbonden zijn, wordt een commissie, bestaande uit de ouderlingen Groothedde (Kampen) en Van den Berg (Nunspeet), benoemd, die voor de volgende vergadering een notitie over deze zaken zal opstellen. Deze commissie zal tevens advies vragen aan het Deputaatschap Kerkrecht.

Rapporten kerkvisitatie

De rapporten die uitgebracht zijn naar aanleiding van de in dit jaar gehouden kerkvisitaties worden besproken. Gebleken is dat niet alle kerkenraadsleden het ondertekeningsformulier hebben ondertekend. Geconstateerd wordt dat er hier en daar gevallen zijn van ongewenst grensverkeer tussen de classisgemeenten, al of niet ontstaan na over-

leg. De preses geeft aan dat de afstand bepalend moet zijn. Daar moeten we ons aan houden, uitgezonderd in bepaalde bijzondere omstandigheden en na overleg tussen de betrokken kerkenraden.

Rondvraag.

Evangelist De Visser vraagt de aandacht van de kerkenraden voor de vacatures die er zijn voor vrijwilligers voor de inloop.

Aanwijzen roepende kerk

De eerstvolgende classisvergadering zal plaatsvinden op donderdag 21 maart 2013 in Kampen. De gemeente Zwolle is aan de beurt om te fungeren als roepende kerk.

Sluiting

De preses verzoekt de ouderling-afgevaardigde Snoek van Urk te eindigen. Deze laat zingen Psalm 60 vers 4 en gaat na het zingen voor in dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

Namens het moderamen:
J. Bonhof, scriba

BERICHTEN

■ NIEUWE ONDERWIJSWEBSITE

De Onderwijscommissie van het Deputaatschap voor Israël heeft een eigen onderwijswebsite ontwikkeld: www.onderwijsenisrael.nl.

Het onderwijs aan de jeugd heeft altijd de aandacht gehad van het deputaatschap. Zo is destijds een lesbrief over Israël verschenen. De ontwikkelingen hebben in het onderwijs niet stilgestaan. Denk bijvoorbeeld aan het digitale schoolbord. Ook de kinderen van de basisschool zoeken op internet naar informatie voor hun werkstukken. D.m.v. deze nieuwe site willen wij graag informatie over Israël aanbieden met een toegevoegde waarde. Het doel is om bij de kinderen liefde voor het volk Israël te wekken en hen bekend te maken met de plaats die het Joodse volk Bijbels gezien nog altijd heeft. Ook willen we graag informatie geven over diverse aspecten van het Jodendom en onze visie daarop. Wij zijn bereid om een gastles of voorlichting te komen geven. Ook hebben wij speciaal voor het gebruik op school

of vereniging een materialenkoffer samengesteld.

Wij nodigen u uit om vrijblijvend contact met ons op te nemen over de mogelijkheden.

De Onderwijscommissie van het Deputaatschap voor Israël

■ UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 18 januari 2013** van harte welkom op de winterconferentie van de werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten.

De conferentie begint met een maaltijd. Ds. G. Clements verzorgt hierna een lezing over het thema: Zending, met als titel: Over de planting en planters van kerken. Een korte inleiding in Voetius' zendingstheologie. Na de pauze zullen verschillende zendingswerkers een vijftal zeer interessante workshops over het thema houden.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. James-
singel 2, Gouda.

Inloop: € 17,- (te betalen bij de inschrijf-
tafel).

Kosten: € 5,- (te betalen bij de inschrijf-
tafel).

Voor nadere informatie verwijzen we je
naar nummer 23 van DANIËL dat op 13
december 2012 verschijnt of kijk op de
site www.studentengg.nl. Meld je ui-
terlijk **maandag 14 januari 2013** aan
bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7,
Woerden, tel. 0348-48 99 00, e-mail: conferentie@cbgg.nl

Vermeld daarbij je naam, adres, studie-
plaats, of je HBO- of WO-student bent en
in welk jaar je bent gestart met je studie.

■ ZANGAVONDEN

Goes

Adventszangavond op **zaterdag 8 de-
cember**, aanvang: 19.30 uur, in de Wes-
terkerk in Goes m.m.v. mannenkoor "De
Lofzang" uit Goes en kinderkoor "Jong
zanglust" uit Nieuwdorp.

Appelwoord door ouderling E.W. Tim-
merman.

Lienden

Psalmzangavond met bovenstem op
zaterdag 8 december, aanvang: 19.30
uur, in de Hervormde Kerk van Lienden,
m.m.v. ds. A. Verschuure (algehele lei-
ding) en enkele instrumentalisten.

9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oos-
terland 10.00 uur ds. C. Harinck; Oostka-
pelle 9.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis en 18.30
uur ds. S. Maljaars; Oostvoorne 19.00 uur
ds. L. Terlouw; Opheusden 19.00 uur ds.
B. Labee; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00
uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 uur
stud. J. van Laar; Poederrijen 14.30 uur
ds. M. Karens; Poortugaal 9.30 en 16.00
uur ds. C. Neele; Poortvliet 10.00 en 18.30
uur stud. P.D. den Haan; Rhenen 10.00 en
18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.00
uur ds. M. Joosse; Ridderkerk-Slikkerveer
9.30 en 16.00 uur ds. B. van der Heiden;
Rijssen-Noord 9.30 uur ds. C.A. van Die-
ren; Rilland-Bath 9.30 uur ds. J. Schip-
per; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. H.
Paul; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur
ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 9.30 uur
ds. J.J. van Eckeveld en 14.30 uur ds. H.
Hofman; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur
ds. E. Bakker; Scheveningen 10.00 uur ds.
J. Driessen; Sint Annaland 9.30 en 14.30
uur stud. H.A. van Zetten; Sint Philipsland
15.00 uur stud. P.D. den Haan; Sliedrecht
9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest
9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W. Visscher;
Spijkenisse 19.00 uur ds. W. Silfhout; Stad
aan 't Haringvliet 10.00 en 18.00 uur stud.
J. van Laar; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur
ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30
en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 18.30
uur stud. H.A. van Zetten; Tricht-Gelder-
malsen 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en
15.00 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Uddel 10.00
en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en
17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00
en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 15.00
uur ds. A.T. Huijser; Veenendaal 9.30 en
16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaarding-
en 16.30 uur ds. J. Driessen; Waarde 14.00
uur ds. C.J. Meeuse; Waardenburg 10.00
en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wagenin-
gen 10.00 en 15.30 uur stud. S.W. Janse;
Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur
ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds.
R.A.M. Visser; Westzaan 10.00 en 15.30
uur ds. A. Verschuure; Wierden 18.30 uur
ds. A.P. Baaijens; Woerden 15.30 uur ds.
W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds.
C. Sonneveld; Yerseke 9.30 en 18.00 uur
ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en
18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht
9.30 uur ds. M. Golverdingen; Zwolle
15.00 uur ds. P. Melis.

■ DINSDAG 4 DECEMBER 2012

Nijkerk 19.30 uur ds. P. Mulder; Ooster-
land 19.30 uur ds. W. Silfhout; Opperdoes
19.30 uur ds. J.S. van der Net; Sprang-
Capelle 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Urk
19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 5 DECEMBER 2012

Beekbergen 19.30 uur ds. D. de Wit;
Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 2 DECEMBER 2012

Aalburg 18.30 uur ds. M.J. van Gelder;
Aalst 14.30 uur ds. M.J. van Gelder; Al-
phen a/d Rijn 18.30 uur ds. D. de Wit;
Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en
15.00 uur ds. G. van Manen; Arnhem
17.00 uur ds. K. Boeder; Barendrecht
10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barne-
veld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bre-
deweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur
ds. J.W. Verweij; Benthuizen 9.30 uur ds.
A.B. van der Heiden en 18.30 uur stud.
S.W. Janse; Berkenwoude 19.00 uur ds.
J. van Rijswijk; Bodegraven 19.00 uur ds.
G. Clements; Borssele 9.30 en 14.00 uur
ds. D.W. Tuinier; Boskoop 9.30 uur ds. H.
Paul en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden;
Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00
en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d
IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken
en 15.00 uur ds. W.J. Karels; De Valk-We-
kerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Bo-
ven; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds.
A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 (H.D.) en
17.00 uur ds. H. Hofman; Ede (Verl. Maan-
derweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A.
Brugge; Elspeet 11.30 en 18.30 uur ds. G.
van Manen; Emmeloord 18.15 uur ds. R.
Kattenberg; Enter 15.00 uur ds. A. Schreu-
der; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis;
Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hog-
chem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds.
C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00
uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur
ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en
15.30 uur ds. D. de Wit; 's-Gravenpolder
18.00 uur ds. D.W. Tuinier; 's-Gravenzan-

de 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk;
Haamstede 18.30 uur ds. C. Harinck; Har-
dinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00
uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht
10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M. Joosse;
Herkingen 14.30 uur stud. C. van Ruiten-
burg; Hilversum 17.00 uur ds. J.J. van Ec-
keveld; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds.
G.M. de Leeuw; Hoogvliet 10.00 en 17.00
uur ds. J. Mijnders; Houten 10.00 uur ds.
J.S. van der Net en 15.30 uur ds. J.M.D. de
Heer; Kampen 18.00 uur ds. J.M. Kleppe;
Kamperland 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds.
G. Hoogerland; Klaaswaal 9.30 en 18.00
uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek
10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabben-
dijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld;
Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds.
P. Mulder; Leerdam 10.00 en 18.00 uur
ds. J.M.D. de Heer; Leiderdorp 19.00 uur
ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur
ds. R. Kattenberg; Lisse 18.30 uur ds. A.
Verschuure; Meeuwen 19.00 uur ds. L.
Blok; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds.
G.J.N. Moens; Middelburg-Zuid (in kerk-
gebouw Middelburg-Centrum) 11.30 en
18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30
en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; 19.00 uur ds.
W. Visscher; Moerkapelle 9.30 (H.D.) en
18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00
uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland
9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuw-
dorp 14.00 uur ds. J. Schipper en 18.30
uur ds. J.J. Tanis; Nieuwerkerk 9.30 en
15.00 uur ds. S. Maljaars; Nieuwe-Tonge
10.00 en 18.00 uur stud. C. van Ruiten-
burg; 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet

Hilversum 19.45 uur ds. J. Schipper; Krui-
ningen 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oost-
voorne 19.30 uur ds. A. Vermeij; Opheus-
den 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. M.
Mondria en 19.00 uur (intredienst) ds.
G.M. de Leeuw; Oude-Tonge 19.30 uur
ds. G. Hoogerland; Rijssen-Noord 19.30
uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJssel-
monde 19.30 uur ds. G. van Manen; Veen
19.30 uur ds. A.A. Brugge; Westkapelle
19.30 uur ds. S. Maljaars; Woerden 19.30
uur ds. A. Schreuder; Zwijndrecht 19.30
uur ds. J. van Belzen.

■ DONDERDAG 6 DECEMBER 2012

Aalburg 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld;
Amsterdam-Noord 19.30 uur stud. J. van
Laar; Capelle a/d IJssel-Middelwatering
19.45 uur ds. W. Silfhout; Houten 19.45
uur ds. J.S. van der Net; Kootwijkerbroek
14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krim-
pen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder;

Leerdam 19.30 uur ds. M. Mondria; Lei-
derdorp 19.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen
19.30 uur ds. G. Pater; Mijdrecht 19.30
uur ds. M. Karens; Naaldwijk 19.45 uur
ds. F. Mulder; Ouddorp 19.30 uur ds. B.
van der Heiden; Scherpenzeel 14.00 uur
(huw.bev.) ds. A. Verschuure; Schevenin-
gen 19.30 uur ds. W. Visscher; Stad aan
't Haringvliet 19.30 uur stud. S.W. Janse;
Waarde 19.30 uur ds. J. Schipper; Wage-
ningen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ VRIJDAG 7 DECEMBER 2012

Borssele 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.
Hoogerland; Goes 14.30 uur (huw.bev.)
ds. C.J. Meeuse; Nieuwerkerk 14.45 uur
(huw.bev.) ds. A.J. Gunst; Yerseke 14.30
uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

■ ZATERDAG 8 DECEMBER 2012

Dordrecht 10.30 uur (dovendienst) ds. W.
Harinck.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 2 DECEMBER 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en
16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam
(Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur
evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsessel-
aan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van
Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven
2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser;
Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en
18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl 0621291825

GERT JAN
KREIJKES
uitvaartverzorging

Dienstbaar in vertrouwen

Piet Heinstraat 26 0548-520159 of 06-51911174
7461 EZ Rijssen www.gertjankreijkes.nl

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen
met psychische problemen

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Begrafenisondernehmung
De Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van begrafenissen.*

*Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.*

Wij verzorgen alleen begrafenissen, door het gehele
land, en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

**Reformatorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

OPRUIMING

Opruiming met kortingen van **10 TOT 70%**

**BOEDER
HERENMODE**

- ambtskleding
- businesskostuums
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding
- verhuur jacquets

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Annette van Maaren (Misc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernehmungtreur.nl
info@begrafenisondernehmungtreur.nl

Begrafenisondernehmung Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

ORGEL OF PIANO KOPEN?

Joh.deHeer

méér dan muziek, sinds 1898.

Leeghwaterstraat 101 Sliedrecht

facebook.com/johdeheer • www.johdeheer.nl

VAKANTIE in de BETUWE: rust, ruimte en gezelligheid: minicamping de **VIJVERHOF** in **OMMEREN**

Kindvriendelijk en div. activiteiten. Vakantiewoning en caravan te huur. gezocht: pabo-ers en oa-ers voor recreatie. Wij verzorgen ook uw verjaardag, jubilea en zakelijke bijeenkomsten. Voor meer info: 0344601973 / 0621611610 www.campingdevijverhof.nl

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Zin in geschiedenis?

Lees [de nieuwe] Transparant!

Transparant is het tijdschrift van de Vereniging van Christen-Historici (VCH).

Abonnement: € 27,50 per jaar.

Belangstellenden krijgen een (gratis) proefnummer.

Bestellen via info@christenhistorici.nl en www.christenhistorici.nl

Orgelcentrum HET BINNENVELD

In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
VIVACE
CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.

Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

WELKOM op onze website!

Een belangrijke en overzichtelijke onderwijswebsite

www.onderwijsisrael.nl

boordevol bruikbare informatie!

Voor leerling én leerkracht
Je raakt nooit uitgeleerd over Israël!

Postbus 400, 3440 AK Woerden
Tel.: 0348 489 929
E-mail: info@boardforisrael.nl

VERSCHENEN

Troost in ellenden

Bijbels dagboek met kanttekeningen

M.m.v. ds. BJ van Boven, AA Brugge, M Golverdingen, AJ Gunst, G. Hoogerland, M Karens, G. van Manen, J. Mijnders, F. Mulder, G Pater, J. van Rijswijk, A. Schot, JJ Tanis, L Terlouw, A Verschuure, JW Verweij, W. Visscher, C Vogelaar e.a.

Bijzonder mooi niet jaargebonden dagboek met royale letter.

Van Genesis t/m Openbaring, volgt het kerkelijk jaar.

Avondmaalsprek van B. Smytegelt verdeeld in meditatie

Op zoek t.b.v. kerkbouw Ger. Gem. Ede en Dep. Bijbelver- spreiding

15.95
na 31 dec.
19.95

Jan de Kok

Een arme dienstknecht

Uit het leven van William Huntington

William Huntington wordt in Cranbrook op 2 februari 1745 in een arbeidershuisje geboren. Wegens grote armoede in gezin Hunt moet William meehelpen om de kost te verdienen. Zo wordt hij ook nog een poosje kolensjouwer van beroep. Wonderlijk zijn de vele gebedsverhoringen die hij mag ervaren. Later wordt hij een geliefde predikant.

Bij een abonnement op de serie 'Historische jeugdverhalen' betaalt u slechts 9.95 per deel

13.95
na 31 dec.
14.95

Lange Vorststr. 21 Goes (0113) 221909
www.ramshoorn.nl

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

ook verkrijgbaar in de boekhandel

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sst... Luister!

De donkere wintermaanden zijn weer aangebroken. Tijd voor een mooi verhaal bij de warme kachel. Op deze cd vindt u verhalen voor jong en oud. Vrije verhalen en zendingsverhalen. Een mooie afwisseling waar u en uw (klein) kinderen zeker van zullen genieten.

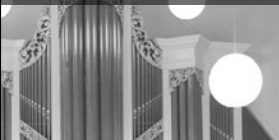

Voor slechts € 7,50 (+ € 2,95 verzendkosten) kunt u deze CD bestellen bij cdklaaswaal@kliksafe.nl of telefonisch: 0186-575360

De opbrengst is voor de kerkbouw Klaaswaal

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Te koop voor +55-ers. Aanleunw. bij Zorgcentrum De Riederborgh Bokdoornstraat 52 te **Ridderkerk**. Grote kamer ca. 40 m² open keuken, balkon 2 sl.kamers, ruime badkamer. Inl. 0180-464047

ds. C. Hogchem DE VOETWASSING

Geb. 86 blz.
9.90

De opbrengst van dit boekje is bestemd voor de Gereformeerde Gemeente te Drachten.

Zalig zijt gij zo gij dezelve doet vier preken n.a.v. Joh. 13:1-7
Het was de avond vóór Goede Vrijdag. De Heere Jezus was met Zijn discipelen in de opperzaal. Het pascha zou gegeten worden en het Heilig Avondmaal ingesteld. Maar waarom hadden zij hun voeten én elkaars voeten niet gewassen?
De Meester waste de voeten van Zijn discipelen, hen een voorbeeld gevend: 'Opdat gelijkewijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet.'
De waterkruik, het bekken en de bijbehorende doeken zijn in feite overal te vinden. In de gemeente, de familie, het gezin, het huwelijk, het bedrijf ... Zijn wij bereid elkaars voeten te wassen? Weten wij van de grote ernst en de diepe betekenis ervan?

BESTELBON

Ik bestel exempla(a)r(en) van de preken-bundel De voetwassing van ds. C. Hogchem. Bij de levering ontvang ik een factuur (incl. portokosten: 1 boekje 1,50 / 2 boekjes 2,00) van de bestelde boeken die ik per omgaande zal voldoen.

Naam:
Adres:.....
Postcode:.....
Woonplaats:.....
Handtekening:.....

Bon inleveren bij / sturen naar: fam. A.Th. de Boer, Stationsweg 59, 9201 GH Drachten.
Telefonisch bestellen kan ook: (0512) 519839
of per email: aukedeboer@solcon.nl

Geef elke Cubaan Bijbels onderwijs!

Betaal mee aan:
cursus Heid. Catechismus

Giften voor najaarsactie:
3019.57.363
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-G.

Spaanse Evangelische Zending
Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 06 - 48 77 63 96
e-mail: sez@kliksafe.nl
www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.), Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten, Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

RST Zorgverleners

Huishoudelijke hulp

“Wat heerlijk dat mijn woning op orde is”

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **verpleging & verzorging**

HARKES Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

NIEUW:

“Vertelt Zijn wonderen met vlijt”
Het leven en sterven van Geurt van Ledden 1880-1958.
208 pag. € 18,99. Tel. 0345-558258

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbenrijke Mederhemert Nrd. Papendrecht

www.stolkorgels.nl

 VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begrafenissen

**Begrafenisverzorging
Van der Vliet**
Voor een stijlvolle begrafenis.
in Elspeet en omstreken
G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET
Tel: 0577-492830 of 06-12934519
b.g.g. 06-53432144
Dag en nacht voor u bereikbaar.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

**Te koop gevraagd
Theologische boeken**
0577-401065

**Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl**

 **SHG biedt u
passende zorg**

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en mediaagebruik.

Kraamzorg
Bel 0187 - 48 91 73
b.g.g. 0342 - 49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg
Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

 SHG

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

 Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

 BJ Janssen
Begrafenisverzorging op de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36
Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19
www.begrafenisverzorging-janssen.nl

 Speksnijder Begrafenisverzorging

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

In alle rust, betrokken, zorgzaam...

Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!
www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

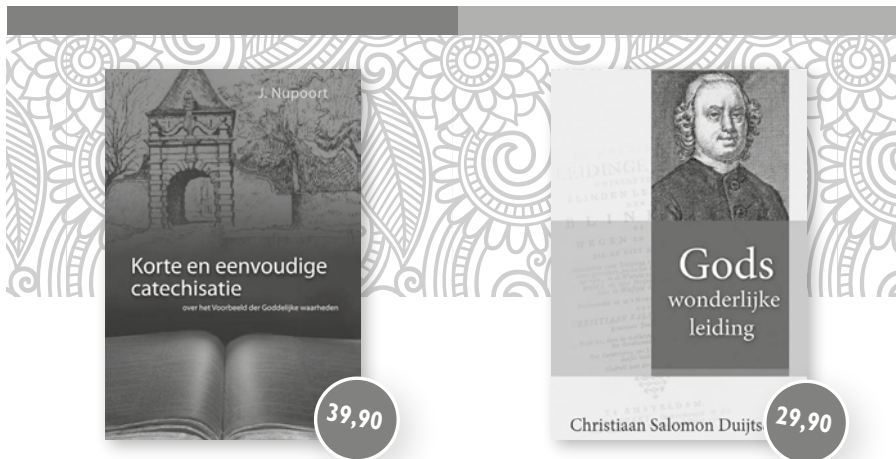
Tegels... als geen ander

 KROON
VLOEREN IN STEEN

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Heer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

J. Nupoort
KORTE EN EENVOUDIGE CATECHISATIE
Over het Voorbeeld der Goddelijke waarheden
 Dit boek kunnen we een handleiding bij het Catechisatieboekje van Hellenbroek noemen. Elke vraag is uitgebreid met een aantal vragen en antwoorden die er dieper op ingaan.
Geb. 600 blz.

39,90

Christiaan Salomon Duijts
GODS WONDERLIJKE LEIDING
 Autobiografie
 Dit boek bevat het fascinerende verhaal van een rabbijn die vanuit Oost-Europa aan een lange zwerftocht begint. De Heere had hem geroepen om de duisternis te verlaten en tot de gekruisigde Christus te komen.
Geb. 550 blz.

29,90

verrijkt bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel
 Gebr. Koster
 Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
 Tel. (0342) 41 69 86

KO1281

www.gebrkoster.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander
 Begrafenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaarding en omstreken.
 Wij verzorgen alleen begrafenissen.
 Dag en nacht bereikbaar.

 P.N. den Hollander
 T. den Hollander
 Tel. 010 - 4600509
 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Begrafenisverzorging Kamsteeg
Waar ú ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenissen
0183 - 44 94 94
 Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl
 Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859
 Bommelerwaard: tel. 06-53 53 33 22
 Sliedrecht: R. Mauritz, tel. 0184-785978
Een respect- en stijlvolle uitvaart is onze zorg

Theologische opleiding in Oost-Europa

Door middel van e-mail kan onderwijs in de gereformeerde leer gegeven worden aan voorgangers van Messiasbelijdende joods-christelijke gemeenten. Daarbij wordt onder andere gebruik gemaakt van Calvijns Instituut. Deze lessen worden afgewisseld met drie seminars per jaar in het kerkgebouw in Zhytomir. Dit onderwijs werkt door in prediking en Bijbelstudies, zo kon reeds opgemerkt worden.

Mogen wij u vragen om dit belangrijke en intensieve werk financieel te steunen en in uw gebed te gedenken?

Rek.nr. 4618 63 723
 t.n.v. Deputaatschap voor Israël
 Postbus 400, 3440 AK Woerden
 Tel.: 0348 489 929
 E-mail: info@boardforisrael.nl

Bel of mail ons voor een actuele presentatie over het werk

- Evangelieverkondiging • Lectuurwerk • Diaconale hulpverlening